

Ενότητα 2 (Τάξη 2)

Τα ονόματα είναι περισσότερο από απλά γράμματα!

Α Πλάνο μαθήματος

	Βασικό ερώτημα/ Θέματα μαθήματος	Βασική εργασία	Υλικά
Μάθημα 1	Όλα τα ονόματά μας!	Όλα τα παιδιά μαθαίνουν περισσότερα για τα ονόματα των άλλων (διαδραστική προσέγγιση).	Χαρτιά A4
Μάθημα 2	Πώς πήρα το όνομά μου!	Η τάξη σκέφτεται τους λόγους για να δοθεί σε ένα παιδί ένα όνομα.	Λωρίδες χαρτιού με βασικές προτάσεις, φυλλάδια μαθητή.
Μαθήματα 3 και 4	Κάθε παιδί έχει μια ιστορία να πει!	Οι μαθητές μοιράζονται πληροφορίες για τη ζωή τους. Φτιάχνουν μια εικόνα του εαυτού τους σε πραγματικό μέγεθος.	Πληροφορίες για τις οικογένειες των παιδιών (εργασία για το σπίτι), ένα φύλλο σεμιναρίου για κάθε παιδί, μαρκαδόροι και χρώματα.

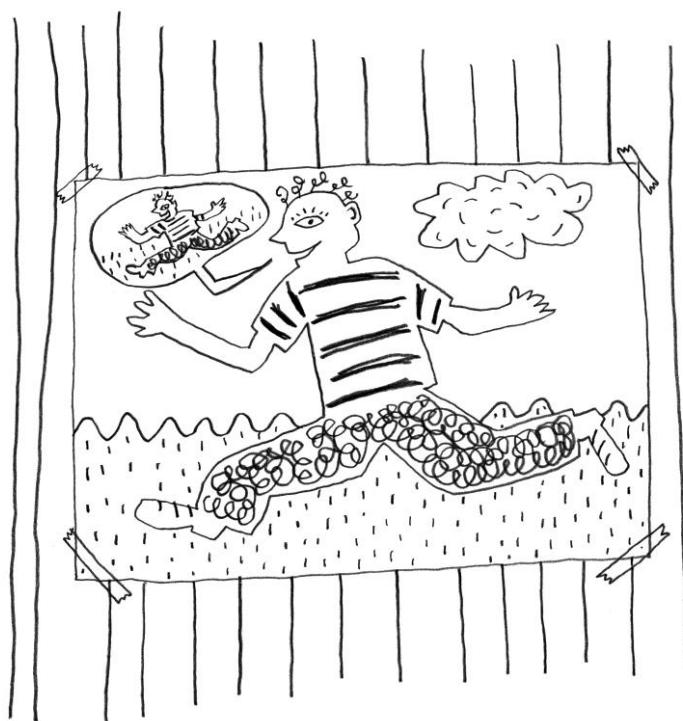
Β Γενικές πληροφορίες και εκπαιδευτικοί στόχοι

Το Άρθρο 7 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού προστατεύει το δικαίωμα του παιδιού να έχει όνομα. Το δεύτερο, το οικογενειακό όνομα σηματοδοτεί τους δεσμούς του παιδιού με την κοντινότερη ομάδα γύρω του. Ωστόσο, το πρώτο όνομα είναι αυτό που κάνει το παιδί να γίνει άτομο, ένα μοναδικό πλάσμα σε αυτό τον κόσμο.

Τα παιδιά θα πρέπει να είναι περήφανα για το όνομά τους, και θα πρέπει να γνωρίζουν τι σημαίνει, ποιες ελπίδες εκφράζει και γιατί διάλεξαν οι γονείς τους το συγκεκριμένο όνομα για αυτά.

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι προσεκτικός όταν ασχολείται με αυτό το θέμα. Για πολλούς και διάφορους λόγους, μπορεί να υπάρχουν παιδιά στην τάξη που δε μένουν με τους φυσικούς γονείς τους ή που έχουν χάσει το όνομά τους όταν εξαναγκάστηκαν σε μετανάστευση ή εξορία. Ο/η εκπαιδευτικός χρειάζεται ενσυναίσθηση και ευαισθησία, όταν αντιμετωπίζει τέτοιες περιπτώσεις παιδιών.

Αυτό το κεφάλαιο, “Τα ονόματα είναι περισσότερο από απλά γράμματα!”, συνδέεται με το κεφάλαιο 1 “Έχω ένα όνομα-έχουμε ένα σχολείο”, και θα πρέπει να γίνουν αναφορές στο πρώτο κεφάλαιο αν τα παιδιά το έχουν ήδη ολοκληρώσει. Εναλλακτικά, το κεφάλαιο 2 μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μια ολοκληρωμένη ενότητα από μόνη της.

Γ Βασικά ερωτήματα για αναστοχασμό στις τάξεις για τα δικαιώματα του παιδιού

Βιώνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Μαθαίνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Εφαρμόζουμε τα δικαιώματα του παιδιού
<i>Εκπαιδευτικός</i>		
Με ποιον τρόπο έχουν βιωθεί οι αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού στην τάξη και τη σχολική κοινότητα;	Τι γνωρίζουν τώρα τα παιδιά για τα δικαιώματά τους;	Μαθαίνουμε πώς να αναλαμβάνουμε δράση έξω από το σχολείο: τι μάθανε οι μαθητές για τη μελλοντική τους ζωή;
Το σχολείο είναι μέρος της ζωής μας, η τάξη είναι μια μικρο-κοινότητα από μόνη της. Οι μαθητές συνειδητοποιούν την ταυτότητά τους, γνωρίζοντας τα ονόματα όλων των άλλων παιδιών, και ακούγοντας όλα τα υπόλοιπα παιδιά να τα φωνάζουν με το δικό τους όνομα. Τα παιδιά σε αυτό το κεφάλαιο βιώνουν τα δικαιώματα που αναφέρονται στα δεξιά.	Άρθρα 7, 8, 12, 13 (βλ. στο παράρτημα: Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού).	Τα παιδιά συμμετέχουν στην απόφαση για το μέρος που θα τοποθετηθεί η αφίσα. Ισως χρειαστεί να παρασχεθεί χώρος, οπότε αυτή η ερώτηση θα πρέπει να συζητηθεί με άλλους εκπαιδευτικούς ή τον διευθυντή.
<i>Μαθητές</i>		
Πώς έχω βιώσει τα δικαιώματά μου στην τάξη;	Τι έχω μάθει για τα δικαιώματα του παιδιού;	Τι είδους δράση είμαι ικανός να αναλάβω τώρα;
Έχω δει πως όλα τα υπόλοιπα παιδιά και ο/η εκπαιδευτικός με έχουν προσέξει. Με έχουν όλοι ακούσει, και τώρα όλοι γνωρίζουν το όνομά μου. Το όνομά μου με κάνει ιδιαίτερο και μοναδικό, κάποιον που είναι διαφορετικός από όλους τους άλλους. Γνωρίζω τα ονόματα όλων των άλλων παιδιών στην τάξη. Γνωρίζω κάτι για τις ζωές τους.	Ως παιδιά έχουμε ειδικά δικαιώματα: Έχουμε ένα όνομα που κανείς δν μπορεί να μας το αφαιρέσει (Άρθρο 7). Ως παιδί, έχω ήδη την προσωπική μου ιστορία ζωής, μιας ζωής που είναι διαφορετική από αυτήν που έχουν βιώσει άλλα παιδιά. Αυτό θα είναι πάντα μέρος του εαυτού μου. (Άρθρο 8). Μπορώ να έχω τη δική μου άποψη και να λέω ότι σκέφτομαι, και το ίδιο ισχύει, επίσης, και για όλα τα άλλα παιδιά. (Άρθρα 12, 13).	Όταν γνωρίζω κάποιον στην παιδική χαρά ή κάπου αλλού, θα τους ρωτάω το όνομά τους και θα τους λέω το δικό μου.

Δ Διαδικασία

Μάθημα 1: Όλα τα ονόματά μας!

Ο/η εκπαιδευτικός και οι μαθητές κάθονται στις καρέκλες τους που είναι τοποθετημένες σε κύκλο. Τα παιδιά κρατάνε λωρίδες χαρτιού που δείχνουν το μικρό τους όνομα με έντονα γράμματα. Ο/η εκπαιδευτικός έχει επίσης μια λωρίδα χαρτιού με το μικρό του/της όνομα, καθώς και το επίθετό του/της. Καθένας με τη σειρά του λέει το όνομά του. Τώρα, οι μαθητές πρέπει να προσέξουν και να μάθουν τα ονόματα των άλλων παιδιών, αν δεν τα γνωρίζουν ήδη. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορα παιχνίδια, μερικά εκ των οποίων είναι κατάλληλα ακόμα κι αν κάποια παιδιά γνωρίζονται μεταξύ τους:

- Τα παιδιά λένε το όνομά τους και τα ονόματα αυτών που κάθονται αριστερά και δεξιά τους, «Το όνομά μου είναι ..., και αριστερά μου κάθεται ο/η ..., και ο/η ... κάθεται δεξιά μου».
- Βρείτε κάποια κοινά χαρακτηριστικά που έχουν οι μαθητές σας, για παράδειγμα το χρώμα των τζιν τους ή της φούστας τους, τα αρχικά τους γράμματα, γυαλιά, το χρώμα των μαλλιών τους, κ.λπ., και φτιάξτε ένα γρίφο: «..., ..., και ... έχουν κάτι κοινό. Ποιος μπορεί να μου πει τι είναι;» Αυτό μπορεί να επαναληφθεί μερικές φορές.
- Μαζέψτε όλες τις κάρτες με τα ονόματα τους. Κάθε παιδί τραβάει από μία κάρτα χωρίς να διαβάσει το όνομα. Δείχνουν όλοι τις κάρτες τους. Ποιος μπορεί να βάλει τάξη σε αυτό το μπέρδεμα, δίνοντας το σωστό όνομα σε κάθε παιδί;
- Επιβιβάζομαστε στο λεωφορείο: ένα παιδί, επιλέγετε στην τύχη ποιο, ξεκινάει με την επόμενη δήλωση, «Είμαι η Άννα και επιβιβάζομαι στο λεωφορείο». Το παιδί δίπλα της συνεχίζει, «Είμαι η Σάντρα και επιβιβάζομαι στο λεωφορείο μαζί με την Άννα». Το παιδί που κάθεται δίπλα στη Σάντρα συνεχίζει με τον ίδιο τρόπο, συμπεριλαμβάνοντας όλα τα προηγούμενα παιδιά, «Είμαι ο Τομ και επιβιβάζομαι στο λεωφορείο μαζί με την Άννα και τη Σάντρα». Κρατήστε τη σειρά με την οποία τα παιδιά κάθονται στον κύκλο, καθώς αυτό θα τους διευκολύνει να θυμούνται τα ονόματα. Συνεχίστε μέχρι όλα τα παιδιά να κάθονται στο λεωφορείο. Προσέξτε να μην έρθει σε δύσκολη θέση κάποιο παιδί που έχει ξεχάσει κάποιο όνομα, και αφήστε τα παιδιά να βοηθούν το ένα το άλλο.

Ο/η εκπαιδευτικός ολοκληρώνει το μάθημα με έναν εποικοδομητικό διάλογο. Τα παρακάτω ερωτήματα χρησιμεύουν σαν ερεθίσματα για τους μαθητές:

- Μου αρέσει το όνομά μου, κι αν ναι, γιατί;
- Μερικές φορές τα ονόματα γίνονται παρατσούκλια ή αλλάζονται. Αν έχω ένα τέτοιο παρατσούκλι, μου αρέσει ή δε μου αρέσει το νέο μου όνομα, και γιατί;
- Παρατσούκλια/υποκοριστικά στην οικογένειά μας και ανάμεσα σε φίλους: τι σημαίνουν και από πού προέρχονται;
- Μερικές φορές είναι σημαντικό να έχουμε ένα όνομα. Πώς θα ήταν τα πράγματα στο σχολείο αν είχαμε όλοι το ίδιο όνομα ή δεν είχαμε καθόλου όνομα;

Για το υπόλοιπο μάθημα, αν το επιτρέπει ο χρόνος:

- Η έκφραση, «Το όνομά μου είναι...», «Με λένε...», μπορεί να παρουσιαστεί σε διάφορες γλώσσες και τα παιδιά να τις μάθουν. Η εργασία μπορεί να είναι πως το κάθε παιδί θα μάθει την έκφραση σε δύο γλώσσες. (Επέκταση: τα παιδιά μαθαίνουν την ερώτηση, «Και πως είναι το όνομά σου;»)
- Τα παιδιά θα μπορούσαν να σχεδιάσουν και να δημιουργήσουν μια ιδιαίτερη διακοσμητική ετικέτα ονόματος.

Μάθημα 2: Πώς πήρα το όνομά μου!

Ο/η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει λωρίδες χαρτιού στις οποίες έχει γράψει τις παρακάτω προτάσεις (φυσικά, κάθε είδους παραλλαγή είναι δυνατή - τροποποίηση, παράλειψη, προσθήκη περισσότερων προτάσεων, κ.λπ.):

Είναι σημαντικό να έχει κανείς όνομα.

Το όνομα μου - αυτός / αυτή είμαι.

Με τα ονόματά μας, αναγνωρίζουμε τον εαυτό μας και ο ένας τον άλλον.

Το όνομά μας λέει κάτι για το ποιοι είμαστε (φύλο, γλώσσα, τόπο καταγωγής, κ.λπ.).

Έχοντας ένα όνομα, ένα παιδί γίνεται μέλος ενός κράτους.

Διαλέγοντας ένα συγκεκριμένο όνομα, οι γονείς εκφράζουν συχνά ορισμένες ευχές, ελπίδες και συναισθήματα.

Ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει δυνατά μια λωρίδα στην τάξη, τη βάζει κάτω και ζητάει από τους μαθητές να πουν το νόημά της με δικά τους λόγια.

Στη συνέχεια τους δίνει τα φυλλάδια που πρέπει να συμπληρώσουν ως εργασία στο σπίτι (βλ. στα Υλικά παρακάτω).

Ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει τις ερωτήσεις στην τάξη για να βεβαιωθεί πως κάθε παιδί τις καταλαβαίνει.

- Πότε γεννήθηκα;
- Τι ώρα;
- Τι μέρα ήταν;
- Πώς ήταν ο καιρός;
- Πού γεννήθηκα;
- Ποιος ήταν παρών όταν γεννήθηκα;
- Τι βάρος είχα και πόσο μεγάλος ήμουνα όταν γεννήθηκα;
- Γιατί μου δόθηκε το συγκεκριμένο όνομα;
- Τι σημαίνει το όνομά μου;
- Πού μπορεί να βρεθεί το όνομά μου, πώς ακούγεται το όνομά μου σε άλλες γλώσσες;

Μαθήματα 3 και 4: Κάθε παιδί έχει μια ιστορία να πει!

Τα παιδιά καθονται σε έναν κύκλο. Έχουν μαζί τους το χαρτί που συμπλήρωσαν για την εργασία στο σπίτι, και συζητάνε για το τι κουβεντιάσανε με τους γονείς τους. Ο/η εκπαιδευτικός τα ενθαρρύνει να διερευνήσουν μερικές ερωτήσεις σε βάθος.

Για παράδειγμα, ετοιμάζει μια λίστα στον πίνακα που θα δείχνει την ώρα της ημέρας που γεννήθηκαν όλα τα παιδιά της τάξης. Ισως να προκύψει ένα ενδιαφέρον μοτίβο (το διαδίκτυο είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για να βρει κανείς τις ημέρες τις οποίες γεννήθηκαν τα παιδιά).

Φυσικά, θα ήταν πολύ ενδιαφέρον αν κάποια παιδιά μπορούσαν να απαντήσουν στην τελευταία ερώτηση, δηλαδή, να δώσουν τους λόγους για τους οποίους οι γονείς τους τούς έδωσαν τα συγκεκριμένα ονόματα, και να εξηγήσουν τι σημαίνουν αυτά. Για την εξήγηση των ονομάτων, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να φέρει ένα λεξικό ονομάτων ή να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για να βρει τις σημασίες τους (το διαδίκτυο θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο για μη-Ευρωπαϊκά ονόματα).

Μετά τη συζήτηση στην τάξη, ανατίθεται στα παιδιά να φτιάξουν, ατομικά, μία αφίσα για τους εαυτούς τους και να συμπεριλάβουν όλες τις γραπτές πληροφορίες που έχουν για αυτούς. Ανάλογα με τις δεξιότητες γραπτού λόγου, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να χρειαστεί να βοηθήσει κάποια παιδιά.

Εναλλακτικά, τα παιδιά θα μπορούσαν να σχεδιάσουν μια εικόνα του εαυτού τους σε πραγματικό μέγεθος. Αυτό μπορεί να γίνει με τον ακόλουθο τρόπο: ένα παιδί ξαπλώνει κάτω σε χαρτί του μέτρου που έχει απλωθεί στο πάτωμα, διαλέγει μια πόδα, για παράδειγμα κάνει πως τρέχει ή στέκεται με απλωμένα τα χέρια. Ένα άλλο παιδί σχεδιάζει το περίγραμμα της φιγούρας. Στη συνέχεια, η φιγούρα αυτή κόβεται και χρωματίζεται με νερομπογιές ή άλλα χρώματα. Μπορούν, επίσης, να κοπούν και να κολληθούν στη φιγούρα καρτουνίστικα "συννεφάκια κειμένου" για να παρουσιάσουν τα παιδιά τους εαυτούς τους («Με λένε..»), και/ή ένα δεύτερο χαρτί με τις προσωπικές πληροφορίες του παιδιού.

Τα παιδιά περνούν το τέταρτο μάθημα, ολοκληρώνοντας αυτές τις αφίσες.

Τέλος, παρουσιάζονται οι αφίσες ή οι φιγούρες, και τα παιδιά συζητάνε πώς και πού θα τις εκθέσουν στο σχολικό κτίριο. Ο/η εκπαιδευτικός τους στηρίζει στη λήψη της απόφασης.

Υλικά: φυλλάδιο για τους μαθητές

Το όνομά μου έχει τη δική του ιστορία – Τι θα ήθελα να μάθω

Πότε γεννήθηκα;
Τι ώρα;
Τι μέρα της εβδομάδας ήταν;
Πώς ήταν ο καιρός;
Πού γεννήθηκα;
Ποιος ήταν παρών όταν γεννήθηκα;
Τι βάρος είχα και πόσο μεγάλος ήμουνα;
Γιατί μου δόθηκε το συγκεκριμένο όνομα;
Τι σημαίνει το όνομά μου;
Πού μπορεί να βρεθεί το όνομά μου, πώς ακούγεται το όνομά μου σε άλλες γλώσσες;

Ενότητα 3 (Τάξη 3)

Είμαστε μάγοι!

Α Πλάνο μαθήματος

	Βασικό ερώτημα/ θέματα μαθήματος	Βασική εργασία	Υλικά
Μάθημα 1	Τι μπορεί να κάνει ένας συνηθισμένος άνθρωπος για να δώσει λύση σε ένα πρόβλημα; Τι μπορεί να κάνει ένας μάγος / μια μάγισσα;	Οι μαθητές μαθαίνουν να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ ρεαλιστικών και μαγικών λύσεων σε διάφορα είδη προβλημάτων. Σχεδιάζουν την εικόνα ενός συνηθισμένου ανθρώπου ή ενός μάγου.	Πίνακας έτοιμος εκ των προτέρων για να μαζευτούν οι ιδέες των παιδιών, σχέδια, χαρτοταϊνία, χαρτιά A4, μπογιές (ξυλομπογιές, κηρομπογιές).
Μάθημα 2	Ποια είναι τα βασικά δικαιώματα του παιδιού; Ποιους τομείς της ζωής αφορούν; Τι είδους λύσεις μπορούμε να βρούμε σε αυτά τα προβλήματα;	Με το να ασχολούνται με τα πιο βασικά δικαιώματά τους, τα παιδιά μαθαίνουν το ιστορικό των δικαιωμάτων, και διατυπώνουν ευφάνταστες, καθώς και ρεαλιστικές λύσεις σε πραγματικά προβλήματα της ζωής που συνδέονται με τα δικαιώματα αυτά.	Κομμένες χάρτινες φιγούρες, μπογιές.
Μάθημα 3	Πώς μπορούμε να αναλάβουμε υποστηρικτικό ρόλο σε περιπτώσεις στις οποίες προκύπτει ένα δεδομένο πρόβλημα; Τι συγκεκριμένες λύσεις μπορούμε να προσφέρουμε;	Οι μαθητές προσπαθούν να βρουν λύσεις για δύσκολες καταστάσεις στην καθημερινή τους ζωή. Παρουσιάζουν τις λύσεις τους με παιχνίδι ρόλων.	Σκηνικά αντικείμενα για παιχνίδι ρόλων αν είναι απαραίτητο.
Μάθημα 4	Πώς μπορούμε να αξιολογήσουμε τα παραδείγματα λύσεων στα προβλήματα που παρουσίασαν οι συμμαθητές μας με παιχνίδι ρόλων; Τι μάθαμε μέσα από αυτό;	Οι μαθητές κάνουν πρόβα τους ρόλους τους και τους παίζουν μέσα στην τάξη. Στη συνέχεια, συζητάνε τις λύσεις που παρουσιάστηκαν στο παιχνίδι ρόλων.	Σκηνικά αντικείμενα για παιχνίδι ρόλων αν είναι απαραίτητο.

Β Γενικές πληροφορίες και εκπαιδευτικοί στόχοι

Τα παιδιά σύντομα θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός πως πολλά πράγματα είναι πέρα από τον έλεγχό τους. Υπόκεινται σε αποφάσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο στη ζωή τους, τις οποίες, όμως, συχνά δεν είναι σε θέση να επηρεάσουν. Άλλα τα παιδιά είναι ικανά να ταξιδεύουν στον κόσμο της φαντασίας τους. Αυτό δεν είναι απαραίτητα μια προσπάθεια να ξεφύγουν από τον πραγματικό κόσμο. Ο κόσμος της

φαντασίας είναι, επίσης, η σφαίρα όπου κάνει κανείς καινούργια σχέδια, αναστοχάζεται τις εμπειρίες του, και όπου μπορεί να αντλήσει δύναμη πριν επιστρέψει στον πραγματικό κόσμο.

Για το διδακτικό project στο κεφάλαιο 3, προτείνουμε να αξιοποιήσετε την εφευρετικότητα των παιδιών, και να τους δώσετε την ευκαιρία να μετατρέψουν τις ιδέες τους σε λύσεις για πραγματικά προβλήματα της ζωής σε σχέση με τα βασικά δικαιώματα του παιδιού. Το σημείο εκκίνησης είναι η γοητευτική φαντασίωση του να γίνουν μάγοι/μάγισσες, και να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τις μαγικές τους δυνάμεις για να λύσουν προβλήματα.

Οι στόχοι αυτού του project περιλαμβάνουν την εξοικείωση των μαθητών με τα δικαιώματα του παιδιού σε απλοποιημένη μορφή. Ταυτόχρονα, οι μαθητές καλούνται να προσδιορίσουν περιπτώσεις στο περιβάλλον τους που συνδέονται με τα δικαιώματα του παιδιού και απαιτούν μια καλύτερη λύση, και να φάξουν μαζί για τέτοιες λύσεις - τόσο "μαγικές" όσο και "πραγματικές". Είναι σημαντικό για τα παιδιά να μην παραμένουν στη σφαίρα της φαντασίας όλη την ώρα. Θα πρέπει, επίσης, να προσπαθήσουν να βρουν μια λύση σε ένα πολύ βασικό πρόβλημα στο άμεσο περιβάλλον τους και να την εφαρμόσουν στην πράξη (π.χ. εστιάζοντας σε θέματα, όπως η καθαριότητα στην τάξη και τη σχολική αυλή).

Αυτή η διδακτική ενότητα στηρίζεται στην επικοινωνία μέσα στην τάξη. Ως εκ τούτου, έχει μεγάλη σημασία να κάθονται τα παιδιά με τρόπο που ενθαρρύνει την επικοινωνία. Στην επικοινωνία στις ομάδες, όλοι οι συμμετέχοντες είναι σημαντικό να μπορούν να έχουν βλεμματική επαφή. Θα πρέπει, λοιπόν, να αποφεύγεται η διάταξη όπου τα θρανία και οι καρέκλες είναι η μία πίσω από την άλλη. Όταν κάθονται σε σειρές, τα παιδιά που βρίσκονται στο τέλος είναι σε μειονεκτική θέση. Για τον λόγο αυτό, προτείνουμε τα παιδιά να κάθονται σε κύκλο ή γύρω από ένα τραπέζι στις ομαδικές συζητήσεις.

Η ημερομηνία κατά την οποία διεξάγονται αυτά τα μαθήματα επαφίεται στον/στην εκπαιδευτικό. Ωστόσο, η δεύτερη και τρίτη εβδομάδα του Νοεμβρίου είναι κατάλληλες, δεδομένου ότι συμπίπτουν με την ετήσια Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού, στις 20 Νοεμβρίου (βλ. επίσης τις υποδείξεις στο τέλος του τέταρτου μαθήματος).

Γ Βασικά ερωτήματα για αναστοχασμό στις τάξεις για τα δικαιώματα του παιδιού

Βιώνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Μαθαίνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Εφαρμόζουμε τα δικαιώματα του παιδιού
Εκπαιδευτικός		
Με ποιον τρόπο έχουν βιωθεί οι αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού στην τάξη και τη σχολική κοινότητα;	Τι γνωρίζουν τώρα τα παιδιά για τα δικαιώματά τους;	Μαθαίνουμε πώς να αναλαμβάνουμε δράση έξω από το σχολείο: τι μάθανε οι μαθητές για τη μελλοντική τους ζωή;
Το σχολείο είναι σαν μια μικρο-κοινωνία. Οι μαθητές συζητάνε μαζί και βρίσκουν λύσεις για τα προβλήματα τους στην τάξη και στη ζωή τους. Αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, κι όχι μόνο με τον/την εκπαιδευτικό.	Άρθρα 13, 14, 28, 31(βλ. στο παράρτημα: Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού).	Οι μαθητές σκέφτονται πραγματικές καταστάσεις με αναφορά στα δικαιώματα του παιδιού, και αρχίζουν να προσπαθούν να βρουν λύσεις σε προβλήματα που είναι πραγματικά για τους ίδιους και τους άλλους.
Μαθητές		
Πώς έχω βιώσει τα δικαιώματά μου στην τάξη;	Τι έχω μάθει για τα δικαιώματα του παιδιού;	Τι είδους δράση είμαι ικανός να αναλάβω τώρα;
Ακούσαμε ο ένας τον άλλον και ανακαλύψαμε πως ορισμένες από τις επιθυμίες μας, τα προβλήματα μας και τις προτεινόμενες λύσεις σε αυτά μπορεί να είναι πολύ διαφορετικές. Είδαμε πώς μπορούμε να φέρουμε τις διαφορετικές προοπτικές μας σε μια συζήτηση, και να βρούμε λύσεις για τέτοια προβλήματα από κοινού.	Γνωρίζω ότι τα παιδιά έχουν ειδικά δικαιώματα: τα δικαιώματα του παιδιού. Γνωρίζω πως υπάρχει μια Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού, στις 20 Νοεμβρίου. Μαθαίνω να διακρίνω τη διαφορά μεταξύ των θαυμάτων και των απτών λύσεων σε προβλήματα στην πραγματική ζωή.	Γνωρίζω πως οι άλλοι άνθρωποι και εγώ έχουμε δικαιώματα, αλλά πρέπει να κάνω κάτι για να εξασφαλίσω πως αυτά τα δικαιώματα προστατεύονται – τόσο τα δικά μου όσα κι αυτά των άλλων ανθρώπων. Το να βρεις λύση σε ένα πρόβλημα δεν είναι εύκολο πράγμα, και δεν μπορούμε να λύσουμε όλα τα προβλήματα άμεσα. Ορισμένες από τις επιθυμίες μας δεν θα εκπληρωθούν για πολύ καιρό.

Δ Διαδικασία

Μάθημα 1

Η τάξη κάθεται με τις καρέκλες τοποθετημένες σε ημικύκλιο, κοντά στον πίνακα, στο μπροστινό μέρος της τάξης. Κάθε παιδί πρέπει να μπορεί να βλέπει καλά τον πίνακα.

Ο δάσκαλος ζωγραφίζει ή δείχνει μια εικόνα δύο ατόμων στον πίνακα ή σε έναν προβολέα: μια συνηθισμένη γυναίκα ή άνδρα, και έναν μάγο ή μάγισσα. Σε ζευγάρια, τα παιδιά θα πρέπει να ζωγραφίσουν τις δύο φιγούρες, και να προσπαθήσουν να απαντήσουν μαζί στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των μάγων και των μαγισσών, και των συνηθισμένων ανθρώπων;
- Τι μπορεί να κάνει ένας συνηθισμένος άνθρωπος σε ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. αν δεν υπάρχει ψωμί στο σπίτι για φαγητό;
- Τι θα έκανε ο μάγος ή η μάγισσα στην ίδια περίπτωση;
- Για να ενθαρρύνουμε τη φαντασία των παιδιών, τα παιδιά μπορούν να σκεφτούν και άλλα παραδείγματα περιπτώσεων, πιθανώς με την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού. Ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει όλες τις απαντήσεις των μαθητών στον πίνακα, ως εξής:

	«Συνηθισμένος» άνθρωπος	Μάγος ή μάγισσα
Περίπτωση 1 (π.χ. πείνα)		
Περίπτωση 2 (π.χ. φτώχεια)		
Περίπτωση 3 (π.χ. ανία)		
Περίπτωση 4 (π.χ. γενέθλια)		
κ.λπ.		

Τα παιδιά μοιράζονται και συζητάνε τις λύσεις τους για τα διάφορα προβλήματα. Ερωτήσεις για την επέκταση της συζήτησης θα μπορούσαν να είναι:

- Μπορείτε να διακρίνετε κάποιες λύσεις ή ιδέες που έδωσαν ένας καλός ή κακός μάγος ή μάγισσα; Τι θα έκανε ένας καλός ή κακός μάγος ή μάγισσα σε ορισμένες περιπτώσεις;
- Πότε ήταν η τελευταία φορά που ευχήθηκατε να είχατε μαγικές δυνάμεις, και τι θέλατε να αλλάξετε τότε;
- Ποια είναι η μεγαλύτερη επιθυμία σας αυτή τη στιγμή; Πώς θα εκπληρώνατε αυτή την επιθυμία σας αν είχατε μαγικές δυνάμεις; Πώς θα μπορούσατε να εκπληρώσετε αυτή την επιθυμία στην πραγματικότητα;
- Κ.λπ.

Ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους μαθητές να παρουσιάσουν τις ιδέες τους και δίνει σε όλους θετική υποστήριξη. Εξηγεί πως η τάξη θα συζητήσει για μάγους αρκετές φορές στα επόμενα μαθήματα, και αναθέτει στους μαθητές να ψάξουν για εικόνες με μάγους σε περιοδικά ή βιβλία και να τις φέρουν, αν είναι δυνατόν, στην τάξη. Οι εικόνες και τα βιβλία μπορούν να παρουσιαστούν σε μια μικρή έκθεση.

Για το υπόλοιπο μέρος του μαθήματος, τα παιδιά φτιάχνουν ένα πολύχρωμο σχέδιο ενός περίτεχνου μάγου ή μάγισσας, και δίπλα σε αυτό, τη φιγούρα ενός "συνηθισμένου ανθρώπου". Τα σχέδια αυτά μπορούν να ολοκληρωθούν ως εργασία για το σπίτι, και στη συνέχεια να παρουσιαστούν στην έκθεση.

Μάθημα 2 (διάρκεια: περίπου 1 ½ μαθήματα)

Εισαγωγή: προβολή και σχολιασμός της έκθεσης (βλ. παραπάνω), αν έχει γίνει αρκετά μεγάλη για να παρουσιαστεί. Ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους μαθητές να συλλέξουν περισσότερες φωτογραφίες, βιβλία και αντικείμενα και να τελειώσουν τα σχέδια τους, αν δεν το έχουν ήδη κάνει.

Τα παιδιά κάθονται τώρα σε έναν κύκλο. Ο/η εκπαιδευτικός κάνει μια σύντομη συζήτηση για τα δέκα πιο σημαντικά δικαιώματα του παιδιού. Σε αυτό το βασικό μάθημα, τους λέει ότι πάνω από 50 χρόνια πριν, ειδικά δικαιώματα σχετικά με τη ζωή και την κατάσταση των παιδιών δημιουργήθηκαν και υπογράφηκαν από πάρα πολλά κράτη. Εδώ, σας προτείνουμε να διαβάσετε τη Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών, του 1959, (βλ. παράρτημα, αν και συντομευμένες εκδόσεις μπορούν, επίσης, να βρεθούν στο διαδίκτυο), την οποία ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να προσαρμόσει και να συντομεύσει, όπως κρίνει απαραίτητο.

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να κάνει την παρουσίαση όσο πιο περιγραφική, κατανοητή και προσανατολισμένη στο παιδί είναι δυνατόν: παραδείγματα από πραγματικές καταστάσεις της ζωής ή ιστορίες που σχετίζονται με την εμπειρία των παιδιών θα υποστήριζαν κάτι τέτοιο.

Για να συνοψίσει και να καταλήξει σε συμπεράσματα, ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να καταρτίσει μαζί με τα παιδιά μια λίστα με τα πιο σημαντικά σημεία, και, στη συνέχεια, να τα γράψει στον πίνακα. Τα παιδιά θα μπορούσαν, μετά, να αντιγράψουν τη λίστα στα τετράδιά τους.

Τα παιδιά πρέπει να καταλάβουν ότι:

- υπάρχουν δικαιώματα του παιδιού.
- τα δικαιώματα αυτά ισχύουν για κάθε παιδί, και εδώ στη χώρα μας.
- ο στόχος είναι να δίνουν σε κάθε παιδί τη δυνατότητα να μεγαλώνει με έναν υγιή και ολοκληρωμένο τρόπο (αυτό περιλαμβάνει τη σωματική, ηθική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη).
- η ελευθερία και η προσωπική αξιοπρέπεια του παιδιού πρέπει να γίνονται σεβαστά.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός δίνει περίπου 20 χάρτινες φιγούρες αγοριών και κοριτσιών, τις οποίες είτε ο/η ίδιος/α ή οι μαθητές έχουν κόψει εκ των προτέρων. Στη συνέχεια, οι φιγούρες αυτές χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες των πέντε φιγούρων, στο πάτωμα. Ο/η εκπαιδευτικός λέει στα παιδιά ότι κάθε ομάδα έχει ένα ιδιαίτερο πρόβλημα:

- η πρώτη ομάδα βιώνει μια απειλή της σωματικής της ευεξίας (τρόφιμα, υγεία, κ.λπ.),
- η δεύτερη ομάδα βιώνει μια απειλή της πνευματικής της ευεξίας (διακρίσεις, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, κ.λπ.),
- η τρίτη ομάδα βιώνει μια απειλή σχετικά με τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες της (δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες, εκπαίδευση, κ.λπ.),
- η τέταρτη ομάδα βιώνει μια απειλή προς το κοινωνικό της περιβάλλον (οικογένεια, φίλοι, κ.λπ.).

Μετά από αυτή την εξήγηση, η τάξη χωρίζεται σε τέσσερις ομάδες, εκ των οποίων η καθεμία είναι υπεύθυνη για μία από τις ομάδες των χάρτινων φιγούρων. Η οδηγία: Πάρτε τις πέντε φιγούρες σας και γράψτε σε κάθε μία προτάσεις για το τι χρειάζονται ή για το τι τους λείπει ή για αυτό από το οποίο υποφέρουν. Χρησιμοποιήστε προτάσεις με το «Εγώ» (σε πρώτο πρόσωπο). Για παράδειγμα, η ομάδα «πνευματική ευεξία» θα μπορούσε να γράψει φράσεις, όπως: "Οι άνθρωποι με κοροϊδεύουν, επειδή είμαι ξένος", "Εγώ υποφέρω, γιατί δεν έχω φίλους", "Εγώ είμαι λυπημένος, γιατί οι άνθρωποι κοροϊδεύουν τον τρόπο που μιλάω", κ.λπ.

Τα παιδιά εργάζονται στις ομάδες τους, στη συνέχεια παρουσιάζουν ο ένας στον άλλο, και κάνουν μια συζήτηση προκειμένου να βρουν επιπλέον παραδείγματα για την ομάδα των φιγούρων τους (π.χ. «Τι άλλο μπορείτε να σκεφτείτε;») - ενδεχομένως γράφοντας σε περισσότερες φιγούρες.

Στη συνέχεια, οι ομάδες γίνονται μάγοι και μάγισσες που θέλουνε να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά να βιώσουν τα δικαιώματά τους! Οι μαθητές κοιτάνε τις γραμμένες φιγούρες μία προς μία. Για κάθε μία, γίνονται οι ακόλουθες ερωτήσεις:

- Διαβάστε ό,τι είναι γραμμένο: τι είναι αυτό από το οποίο υποφέρει το παιδί;
- Πώς θα μπορούσε ο μάγος ή μάγισσα να βοηθήσει; Τι θα μπορούσε να κάνει, ώστε να βοηθηθεί το παιδί σήμερα, αύριο και κάθε μέρα;
- Τι θα μπορούσε το ίδιο το παιδί να κάνει για τον εαυτό του, ώστε να αισθανθεί καλύτερα;
- Τι θα μπορούσαν οι άνθρωποι χωρίς μαγικές δυνάμεις να κάνουν (για παράδειγμα εμείς) για να βοηθήσουμε αυτό το παιδί να αισθανθεί καλύτερα;

Αυτό μπορεί να γίνει με την τάξη στο σύνολό της ή, ανάλογα με το μέγεθος της τάξης και τον διαθέσιμο χρόνο, σε δύο ή περισσότερες μικρές ομάδες.

Μάθημα 3

Ο/η εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει τα δέκα βασικότερα δικαιώματα του παιδιού (βλ. παραπάνω, μάθημα 2). Σήμερα, ψάχνουμε για απτές καταστάσεις στην πραγματική ζωή, όπου τα δικαιώματα αυτά παίζουν ή θα πρέπει να παίζουν μεγάλο ρόλο. Ο/η εκπαιδευτικός παρακινεί τα παιδιά να σκεφτούν μέρη ή καταστάσεις στην καθημερινή τους ζωή, στις οποίες είναι δύσκολα γι' αυτούς, τους συμμαθητές τους ή τους νεότερους ή μεγαλύτερους μαθητές στο σχολείο. Ειδικότερα, θα πρέπει να προσπαθήσουν να σκεφτούν καταστάσεις στις οποίες απειλούνται τα δικαιώματα των παιδιών αυτών. Αυτό το κάνουν σε ζευγάρια. Ως ερέθισμα, καθώς και για την καταγραφή των ιδεών των παιδιών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί στον πίνακα η ακόλουθη λίστα με μέρη και καταστάσεις:

Τόποι

- Η αίθουσα
- Το προαύλιο του σχολείου
- Η διαδρομή προς το σχολείο

Καταστάσεις

- Καβγάς και διαφωνία
- Να μην έχει κάποιος φαγητό
- Να είναι κάποιος αδιάβαστος
- Να έχει ξυλοκοπηθεί
- Να μην έχει φίλους
- Να μην έχει ένα ζεστό χειμωνιάτικο μπουφάν
- Να μην έχει κατάλληλο αθλητικό εξοπλισμό

Οδηγία: Θα πάρουμε, τώρα, τους ρόλους μικρών μάγων και μαγισσών, και θα προσπαθήσουμε να βρούμε λύσεις στα προβλήματα αυτά.

Στην ολομέλεια, θα συζητήσουμε δυο, τρεις καταστάσεις και τις – όσο πιο ρεαλιστικές - λύσεις τους. Οι μαθητές σχηματίζουν μικρές ομάδες των τριών ή τεσσάρων, και διαλέγουν μία κατάσταση με την οποία θέλουν να ασχοληθούν, και να παρουσιάσουν μια λύση. Κάθε ομάδα θα πρέπει να δημιουργήσει ένα παιχνίδι ρόλων για να παρουσιάσει τόσο την κατάσταση, όσο και τη λύση της. Το σημερινό μάθημα είναι για προετοιμασία: τα παιχνίδια ρόλων και οι συζητήσεις θα πραγματοποιηθούν στο επόμενο μάθημα (και όχι αμέσως μετά το μάθημα 3, λόγω των απαιτήσεων της εργασίας παρακάτω).

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί τις απαιτήσεις για το παιχνίδι ρόλων: προσδιορίζει τον διαθέσιμο χρόνο για την προετοιμασία και την παρουσιαση (π.χ. 5 λεπτά), το περιεχόμενο (κατάσταση και λύση), δίνει συμβουλές για την παρουσίαση (δυνατή και καθαρή ομιλία, χρήση βοηθημάτων, κ.λπ.). Ο/η εκπαιδευτικός υποστηρίζει τις ομάδες, κάνει προτάσεις, εάν είναι απαραίτητο και ακούει. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το τέταρτο μάθημα, οι μαθητές μπορούν να συμπεριλάβουν στο παιχνίδι ρόλων κοστούμια και σκηνικά.

Μάθημα 4

Δίνονται σύντομες οδηγίες στην τάξη σχετικά με τα παιχνίδια ρόλων: χρονικοί περιορισμοί, σαφή κριτήρια παρατήρησης για όσους παρακολουθούν (π.χ. Παρουσιάζεται η κατάσταση με κατανοητό τρόπο; Είναι η λύση ρεαλιστική; Ήταν οι ηθοποιοί πειστικοί;). Αυτά τα καθήκοντα παρατήρησης θα πρέπει να καταγράφονται στον πίνακα!

Μετά από κάθε παρουσίαση ή μετά από κάθε δεύτερη, θα πρέπει να γίνεται μια συζήτηση η οποία θα ασχολείται με τις παραπάνω ερωτήσεις, καθώς και με γενικότερα θέματα (π.χ. Ποιος έχει βιώσει ποτέ μια παρόμοια κατάσταση; Πώς αντιδράσατε / τι κάνατε σε αυτή την κατάσταση;).

Καταληκτική συζήτηση (όλη η τάξη) σχετικά με τις διάφορες προβληματικές καταστάσεις και λύσεις που παρουσιάστηκαν, η οποία ολοκληρώνεται με την επισκόπηση και πάλι των Δικαιωμάτων του Παιδιού, και τη συνειδητοποίηση πως όλη η δραστηριότητα ήταν πάντα σχετική με τα δικαιώματα αυτά.

Θα μπορούσε, ενδεχομένως, να υλοποιηθεί ένα project για να τιμήσουν την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου), όπου τα παιδιά θα μπορούσαν να ετοιμάσουν κάτι για την ευρύτερη σχολική κοινότητα (πληροφορίες για τα δικαιώματα του παιδιού για μια άλλη τάξη, δημιουργική επικοινωνία των εν λόγω δικαιωμάτων, π.χ. μια έκθεση αφισών στον διάδρομο του σχολείου, ένα μικρό θεατρικό με βάση τα παιχνίδια ρόλων που παρουσιάστηκαν στην τάξη).

Ενότητα 4 (Τάξη 4)

Τα δικαιώματά μας – ο θησαυρός μας

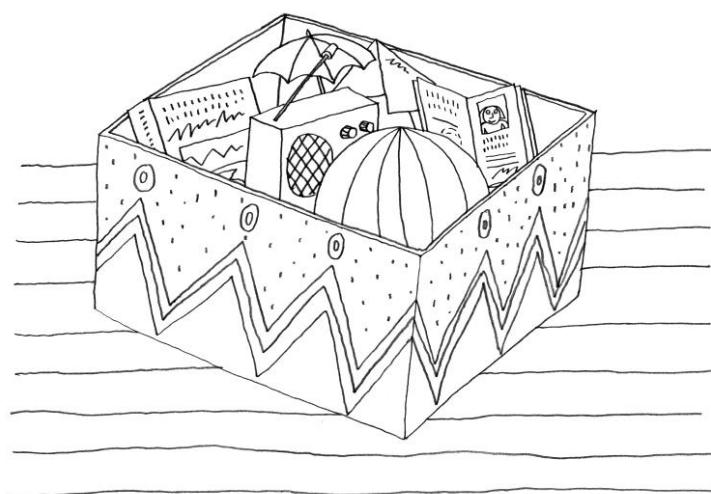
Α Πλάνο μαθήματος

	Βασικό ερώτημα/ θέματα μαθήματος	Βασική εργασία	Υλικά
Μάθημα 1	Γιατί χρειαζόμαστε ειδικά δικαιώματα για το παιδί;	Οι μαθητές εισάγονται στο project «Το κουτί του θησαυρού», και συζητάνε πώς θα το σχεδιάσουν και υλοποιήσουν.	Αντικείμενα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αντιπροσωπεύσουν ορισμένα δικαιώματα του παιδιού (σαν παραδείγματα και για έμπνευση). Κάρτες για τα δικαιώματα του παιδιού. Κείμενο για τα δικαιώματα του παιδιού (βλ. παράρτημα).
Μάθημα 2 (με επιπλέον σχολικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων)	Το προσωπικό μου κουτί του θησαυρού - κάτι ιδιαίτερο.	Οι μαθητές διακοσμούν τα κουτιά του θησαυρού τους και τα προετοιμάζουν για τους «θησαυρούς των δικαιωμάτων του παιδιού».	Κάθε παιδί φέρνει ένα μεταλλικό, ξύλινο ή κουτί από χαρτόνι στο σχολείο. Πολύχρωμα κουμπιά, κομμάτια ύφασμα, κ.λπ. Κόλλα και ψαλίδια.
Μάθημα 3 (μετά από ένα διάστημα αρκετών εβδομάδων)	Το δικό μου κουτί του θησαυρού, το δικό σου κουτί του θησαυρού: μια αμοιβαία ανταλλαγή!	Τα παιδιά παρουσιάζουν τα κουτιά του θησαυρού διοργανώνοντας μια έκθεση στα θρανία τους.	Τα κουτιά του θησαυρού των μαθητών (με τα περιεχόμενα).
Μάθημα 4 (λίγο πριν τις 20 Νοεμβρίου)	Πώς μπορούμε να διοργανώσουμε μια έκθεση;	Οι μαθητές εκθέτουν τους θησαυρούς και τα κουτιά του θησαυρού τους για να τα δουν όλα τα άλλα παιδιά στο σχολείο.	Οι μαθητές βρίσκουν μια αίθουσα ή ένα άλλο μέρος για την έκθεσή τους (κατά προτίμηση-αλλά όχι απαραίτητα - στο σχολείο).

Β Γενικές πληροφορίες και εκπαιδευτικοί στόχοι

Οι μαθητές αποκτούν μια βαθύτερη γνώση για τα δικαιώματα του παιδιού. Στη διάρκεια ενός μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος, μελετάνε τα περιεχόμενα και τις προθέσεις αυτών των δικαιωμάτων, προσπαθώντας να αντιστοιχίσουν κάθε δικαίωμα με ένα αντικείμενο που μπορεί να απεικονίζει ή να συμβολίζει αυτό το δικαίωμα. Κάθε παιδί θα βρει τις δικές του λύσεις. Για να το γίνει αυτό, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν κατανοήσει και ερμηνεύσει τα εν λόγω Άρθρα.

Όσον αφορά τη θεωρία της μάθησης, η εργασία επιτρέπει στους μαθητές να οργανώσουν ενεργά τις δικές τους διαδικασίες

μάθησης, το οποίο αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητές τους να έχουν την εμπειρία μιας βιώσιμης ανάπτυξης της γνώσης. Επιπρόσθετα, κατασκευάζοντας το κάθε παιδί το δικό του κουτί του θησαυρού, ταυτίζεται πιο έντονα με τα δικαιώματα του παιδιού που επέλεξε, τόσο σε διανοητικό όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο.

Αυτό είναι είναι ένα project για την τάξη το οποίο καλύπτει μία μεγαλύτερη χρονική περίοδο (μεταξύ πέντε και επτά εβδομάδων), και μπορεί να παρακινεί και να εμπνέει τους μαθητές να μοιράζονται και να συζητούν τις ιδέες τους καθόλη τη διάρκεια.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου), μπορεί να πραγματοποιηθεί μία έκθεση με τα κουτιά του θησαυρού των μαθητών στο σχολείο. Αυτό παρέχει επιπλέον παρακίνηση και θα δώσει κίνητρο στους μικρότερους μαθητές να κάνουν κάτι παρόμοιο ένα ή δύο χρόνια αργότερα.

Η πιο ιδανική στιγμή για την έναρξη του project είναι μεταξύ τέλος Σεπτεμβρίου και μέσα Οκτωβρίου.

Γ Βασικά ερωτήματα για αναστοχασμό στις τάξεις για τα δικαιώματα του παιδιού

Βιώνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Μαθαίνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Εφαρμόζουμε τα δικαιώματα του παιδιού
Εκπαιδευτικός		
Με ποιον τρόπο έχουν βιωθεί οι αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού στην τάξη και τη σχολική κοινότητα;	Τι γνωρίζουν τώρα τα παιδιά για τα δικαιώματά τους;	Μαθαίνουμε πώς να αναλαμβάνουμε δράση έξω από το σχολείο: τι μάθανε οι μαθητές για τη μελλοντική τους ζωή;
Κάθε μαθητής απολαμβάνει το δικαίωμα να αναπτύξει έναν προσωπικό τρόπο καλλιτεχνικής έκφρασης. Έτσι, οι μαθητές αυξάνουν την αυτοπεποίθησή τους και μαθαίνουν περισσότερα για τους ίδιους και τους άλλους.	Εισάγονται όλα τα δικαιώματα του παιδιού και συζητούνται.	Οι μαθητές μαθαίνουν να παίρνουν αποφάσεις, και να υποστηρίζουν τις λύσεις που έχουν βρει.
Μαθητές		
Πώς έχω βιώσει τα δικαιώματά μου στην τάξη;	Τι έχω μάθει για τα δικαιώματα του παιδιού;	Τι είδους δράση είμαι ικανός να αναλάβω τώρα;
Είναι υπέροχο όταν το σχολείο γίνεται ένα μέρος όπου μπορούμε να δούμε τόσα πολλά έργα τέχνης. Απολαμβάνω να βρίσκομαι στο σχολείο.	Έχω μελετήσει τα δικαιώματα του παιδιού για μεγάλο χρονικό διάστημα. Έπρεπε να πάρω μια απόφαση σχετικά με κάθε Άρθρο, και μπορούσα να το κάνω μόνο αν είχα καταλάβει το Άρθρο. Διαπίστωσα πως δεν είναι πάντα εύκολο να καταλάβω τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.	Δεν είναι όλα τα Άρθρα στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού εξίσου σημαντικά για μένα. Έχω σκεφτεί ποια άρθρα θα μπορούσα να υποστηρίξω. Έχω σκεφτεί ποια άρθρα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για άλλα παιδιά σε άλλες οικογένειες, περιοχές, ή χώρες και τι θα μπορούσα να κάνω για να τα υποστηρίξω.

Δ Διαδικασία

Μάθημα 1 (τέλος Σεπτεμβρίου / αρχές Οκτωβρίου, διάρκεια: περίπου 1 ½ ώρες)

Εισαγωγή: Ο/η εκπαιδευτικός ενεργούμενη γνώση σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, και ανακεφαλαιώνει τα πιο σημαντικά σημεία (βλέπε Κεφάλαιο 3, μάθημα 2). Δίνει στα παιδιά αντίγραφα των καρτών των δικαιωμάτων του παιδιού (βλ. παράρτημα) και τα εξηγεί, έτσι ώστε τα παιδιά να κατανοήσουν τα εν λόγω δικαιώματα (Ποιο δικαίωμα απεικονίζεται σε ποια φωτογραφία;) και να είναι ικανά να κάνουν τη δουλειά που απαιτείται από αυτά. Αυτό το μάθημα χρειάζεται χρόνο και καλή προετοιμασία από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού, που σημαίνει μια λεπτομερή ανάγνωση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλ. παράρτημα). Καθώς εισάγονται οι κάρτες των δικαιωμάτων του παιδιού, ο στόχος δεν πρέπει να είναι απλά η ανάγνωση των διαφόρων δικαιωμάτων και το ταίριασμά τους με μια εικόνα, αλλά πολύ περισσότερο η αξιοποίηση των εικόνων για την αφήγηση μιας ιστορίας ή μιας αναφοράς σχετικά με το συγκεκριμένο δικαίωμα.

Στη συνέχεια, ο /η εκπαιδευτικός βάζει πάνω στο τραπέζι δίπλα στις κάρτες με τα δικαιώματα του παιδιού ένα κουτί που είναι διακοσμημένο, έτσι ώστε να μοιάζει με σεντούκι θησαυρού. Παράλληλα, τοποθετεί αντικείμενα που συμβολίζουν κάποια από τα δικαιώματα του παιδιού. Για παράδειγμα, για το Άρθρο 7 (δικαίωμα σε ένα όνομα από τη γέννηση), θα μπορούσε να τοποθετηθεί ένα μικρό κερί ως υπενθύμιση της τελετής βάπτισης ή των γενεθλίων. Για το Άρθρο 28 (δικαίωμα στην εκπαίδευση), θα μπορούσε να τοποθετηθεί ένα μολύβι. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί την αρχή του συμβολισμού και συζητά περαιτέρω παραδείγματα με τους μαθητές.

Ο/η εκπαιδευτικός, στη συνέχεια, εξηγεί περαιτέρω το πλάνο:

Η Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού είναι στις 20 Νοεμβρίου. Μέχρι τότε, κάθε παιδί θα πρέπει να έχει σχεδιάσει και δημιουργήσει ένα κουτί θησαυρού. Το κουτί θα πρέπει να γεμίσει με κάρτες και αντικείμενα που σχετίζονται με τα εν λόγω δικαιώματα. Κάθε παιδί είναι ελεύθερο να διαλέξει τα αντικείμενα που συμβολίζουν τα δικαιώματα με τα οποία ασχολείται.

Συγκεκριμένες εργασίες: Κάθε παιδί έχει χρόνο μέχρι την επόμενη εβδομάδα για να βρει και να διακοσμήσει ένα κουτί, έτσι ώστε να μοιάζει με ένα κουτί θησαυρού. Πρώτον, τα παιδιά θα πρέπει να βρουν ένα κουτί που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να φτιάξουν το σεντούκι θησαυρού. Το κουτί αυτό μπορεί να είναι από χαρτόνι, ξύλο ή μέταλλο, και τα παιδιά θα πρέπει να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο βρουν ένα κατάλληλο κουτί. Ο σχεδιασμός και η διακόσμηση του κουτιού μπορεί να γίνει στο σχολείο κατά τη διάρκεια του μαθήματος των εικαστικών, έτσι ώστε η εργασία για το σπίτι να είναι απλώς να βρουν και να φέρουν στο σχολείο ένα κατάλληλο κουτί, καθώς και αρκετό υλικό για να διακοσμήσουν το δικό τους, αλλά και να το μοιραστούν ή ανταλλάξουν με τους συμμαθητές τους.

Όλοι οι μαθητές πάρουν τις κάρτες με τα δικαιώματα του παιδιού και τις κόβουν. Αυτές θα πρέπει να τοποθετούνται στο σεντούκι του θησαυρού μόλις είναι έτοιμο. Η οδηγία: Αρχίστε να ψάχνετε για θησαυρό, δηλαδή βρείτε τους πρώτους σας θησαυρούς / αντικείμενα που συμβολίζουν συγκεκριμένα δικαιώματα του παιδιού!

Μια πιθανή (ουσιαστική) εστίαση: Πηγαίνετε πάλι στις κάρτες των δικαιωμάτων του παιδιού, και γράψτε λέξεις-κλειδιά στο πίσω μέρος της καθεμίας που να συνοψίζουν το κάθε δικαίωμα.

Μάθημα 2 (μία εβδομάδα αργότερα)

Τα παιδιά δείχνουν το ένα στο άλλο τα υλικά τους, και τα αντικείμενα που έχουν φέρει μαζί τους για να συμβολίσουν τα δικαιώματα στις κάρτες τους (βλ. την εργασία παραπάνω).

Συζήτηση/Ιδεοθύελλα

- Για τον σχεδιασμό του κουτιού του θησαυρού.

β) Για κατάλληλα «σύμβολα» για τα ατομικά δικαιώματα του παιδιού (αν είναι δυνατόν, με μια ενσωματωμένη επανάληψη των πιο σημαντικών δικαιωμάτων του παιδιού): Ποια θα ήταν μια κατάλληλη εικόνα για ποια κάρτα; Πού μπορούν να βρεθούν τέτοια αντικείμενα («θησαυροί»), κ.λπ.; Είναι σημαντικό το "κυνήγι του θησαυρού" να βοηθήσει τα παιδιά να εξοικειωθούν με τα δικαιώματα του παιδιού, και να τα κατανοήσουν καλύτερα. Μπορούν να επιλέξουν ένα αντικείμενο, μόνο αν έχουν κατανοήσει τι ακριβώς σημαίνει ένα συγκεκριμένο δικαίωμα.

Τα παιδιά αρχίζουν να διακοσμούν τα κουτιά του θησαυρού τους. Βοηθούν ο ένας τον άλλο να επιλέξουν, και μοιράζονται το διακοσμητικό υλικό. Ο/η εκπαιδευτικός αποφασίζει πόσο χρόνο να διαθέσει για αυτή την εργασία. Μπορεί να ολοκληρωθεί, είτε στο σχολείο (ενδεχομένως σε ένα επιπλέον μάθημα), είτε ως εργασία για το σπίτι.

Κατά τη διάρκεια του «κυνηγιού του θησαυρού», όπου τα παιδιά συλλέγουν τα αντικείμενα και τα υλικά τους για τις επόμενες τέσσερις έως πέντε εβδομάδες, οι μαθητές θα πρέπει να ανταλλάσσουν τις ιδέες τους και να δείχνουν ο ένας τον άλλον ευρήματα τους: Τι έχεις βρει, να συμβολίζει ποιο δικαίωμα; Οι μαθητές επιπρέπεται να αντιγράφουν τις ιδέες του άλλου. Τα παιδιά θα συμμετάσχουν σε ένα είδος συναγωνισμού για το ποιος έχει το πιο όμορφο σεντούκι θησαυρού με τις πιο δημιουργικές και πρωτότυπες ιδέες.

Μάθημα 3

Μία εβδομάδα πριν την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού στις 20 Νοεμβρίου: Όλα τα παιδιά δείχνουν τα αντικείμενα που έχουν μαζέψει σε μια έκθεση πάνω στα θρανία τους. Δεν χρειάζεται να απεικονίζουν κάθε δικαίωμα με ένα αντικείμενο. Γίνεται μια μικρή περιήγηση γύρω από όλα τα αντικείμενα (10 λεπτά).

Τα παιδιά εξηγούν το ένα στο άλλο γιατί επέλεξαν το κάθε αντικείμενο (αυτό γίνεται μετά από μια σύντομη φάση προετοιμασίας σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων).

Μετά από αυτό, πραγματοποιείται, υπό την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού, μια συζήτηση στην ολομέλεια, όπου η τάξη συζητάει για το πώς θα μπορούσε να παρουσιαστεί η έκθεση για τους άλλους μαθητές του σχολείου την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου). Ερωτήσεις για συζήτηση: Υπάρχουν γυάλινες προθήκες που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε; Να στήναμε μερικά μικρά τραπέζια στο σχολείο; Να μετατρέπαμε την τάξη μας σε μουσείο για τα δικαιώματα του παιδιού στις 20 Νοεμβρίου; Ίσως κι άλλο τμήμα της τρίτης τάξης να έχει κάνει το ίδιο project. Ποιος θα δει τι γίνεται τις υπόλοιπες τάξεις; Να καλέσουμε τον διευθυντή, τον σύμβουλο, τους/τις άλλους εκπαιδευτικούς και τους γονείς; Να σχεδιάσουμε μια αφίσα για να διαφημίσει την έκθεσή μας; Να οργανώσουμε ένα είδος τελετής έναρξης για την έκθεση; Να κάνει ένα παιδί ή ο/η εκπαιδευτικός μια σύντομη εισαγωγική ομιλία; Να κάνουμε πρόβες ή να συνθέσουμε ένα τραγούδι για την περίσταση; Ή, τι άλλο;

Μάθημα 4

Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού, 20 Νοεμβρίου (ή όσο το δυνατόν πιο κοντά σε αυτή την ημερομηνία):

Οι μαθητές διοργανώνουν την έκθεση, σύμφωνα με το συμφωνημένο σχέδιο, και παρουσιάζουν τα κουτιά του θησαυρού τους στους άλλους μαθητές του σχολείου. Σε σχέση με αυτό, πρέπει να υπάρχουν κάποιες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού (οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν και θα έπρεπε, επίσης, να διαχέονται στην εναρκτήρια ομιλία και στην αφίσα της έκθεσης).

Μετά από αυτό, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια συζήτηση/αναστοχασμός στην τάξη (ίσως αρχικά να γίνει γραπτά, και, στη συνέχεια, προφορικά): Πώς πήγε το project; Τι κερδίσατε από αυτό; Τι δεν πήγε καλά; Τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει καλύτερα; Ή, τι άλλο;